Saksframlegg

Arkivsaksnr : 16/00437-1
Saksbehandler: Anne Thorine Brotke Næringspolitisk

Prioriterte saker Norges Bondelag 2016/2017

Vedtak

Ny jordbruksmelding og Stortingsvalget 2017 er prioriterte oppgaver for Norges Bondelag. Den viktigste oppgaven til Norges Bondelag i dette arbeidet er å sikre at den norske landbruksmodellen er basis for framtidas jordbruk. Med de fire grunnpilarene importvernet, markedsordningene, eiendomspolitikken og jordbruksforhandlingene, støtter den norske landbruksmodellen opp under Stortingets mål om matsikkerhet, økt verdiskaping og bærekraftig landbruk i hele landet. Framtidas landbruk er avhengig av stabile, gode rammevilkår.

Norges Bondelag arbeider for lønnsom og bærekraftig matproduksjon over hele landet. Det er avgjørende at næringa får rammevilkår som reduserer inntektsforskjellen til andre grupper i samfunnet, og opprettholder mangfoldet i norsk landbruk.

Norges Bondelag må sikre næringa rammevilkår som gjør oss i stand til å være en sentral aktør i utviklingen av norsk bioøkonomi og øke norsk matproduksjon samtidig som vi bidrar til klimavennlige energiløsninger, reduserer klimagassutslipp og avrenning og tilpasser produksjonen klimaendringer.

Kommunikasjons- og organisasjonsarbeid skal understøtte og bidra til at vi når våre politiske målsetninger. For å skape gjennomslag for våre standpunkter, er det viktig at hele organisasjonen er på i kommunikasjonsarbeidet og bidrar til synlighet i debatter og media.

Saksutredning

Næringspolitikk

Ny jordbruksmelding

Regjeringa har varslet at en Stortingsmelding om jordbruk vil bli forelagt i løpet av Stortingssesjonen 2016-2017. Norges Bondelag vil jobbe for at Stortingets behandling av meldinga sikrer at den norske landbruksmodellen er basis for framtidas jordbruk, og blir mest mulig i tråd med Bondelagets politikk. Norges Bondelag vil bidra til å vise konsekvensene av de forslagene som ligger i meldinga, og å få fram våre løsninger.

Stortingsvalg 2017

Norges Bondelag vil jobbe for å påvirke og synliggjøre partienes landbrukspolitikk. Vi skal bidra til politisk satsing på landbruket, og at partienes mat- og landbrukspolitikk har betydning for valget. Norges Bondelag skal jobbe for at det neste Stortinget prioriterer økt norsk matproduksjon basert på norske ressurser, sikrer langsiktige og stabile rammevilkår og unngår endringer som vil være negative for norsk landbruk og samfunn. I vår kommunikasjon av politiske løsninger skal vi bruke motsetninger regjeringa har bidratt til å sette på dagsorden gjennom sin politikk, som distrikt-sentralisering, individ-fellesskap og store-små enheter.

Sikre gode markedsordninger

Gode markedsordningene er en av bærebjelkene i landbrukspolitikken, og svært viktig for målet om økt matproduksjon på norske ressurser. Markedsordningene skal sikre avsetning for bondens produkter og gi sikkerhet for pris. Norges Bondelag vil bidra til kunnskap om markedsordningenes funksjon og hensikt, og skape oppmerksomhet om viktighet av ordningene. Norges Bondelag må sikre at næringa fortsatt har gode markedsordninger som bidrar til landbruk over hele landet.

Ingenting å gi i internasjonale handelsavtaler

Det vil bli særlig viktig å følge utviklingen i forhandlingene med EU om handel med landbruksvarer gjennom EØS-avtalens artikkel 19. Her har det vært flere forhandlingsmøter, og krav fra EU er forelagt Norge. Norges Bondelag må få fram konsekvensene av å gi ytterligere konsesjoner til EU. Det er ikke rom for økte importkvoter eller redusert toll.

Det er aktivitet i forhandlingene om en ny verdensomspennende handelsavtale gjennom verdens handelsorganisasjon (WTO-forhandlingene), hvor intern støtte kan bli tema på ministermøte i desember 2017. Norges Bondelag må følge prosessen, og sikre at våre interesser blir hørt.

EU og USAs forhandlinger om en handels- og investeringsavtale (TTIP) holder fram. Her vil det bli særlig viktig å bidra i nasjonale vurderinger og diskusjoner om konsekvensene for Norge av ulike tilknytninger til USA i kjølevannet av en eventuell avtale mellom EU og USA. Norges Bondelag vil jobbe for å unngå en avtale som svekker vilkårene for norsk landbruk, og få fram konsekvensene for norsk landbruk av ulike avtaleløsninger.

Bioøkonomi

Norsk landbruk er sentralt i utviklingen av norsk bioøkonomi. Norges Bondelag vil kartlegge landbrukets potensial for økt verdiskaping og sysselsetting i biookonomien, og bidra til å øke bevisstheten om jordbrukets ressurser og rolle i utviklingen av norsk bioøkonomi. Vi vil utarbeide en strategi for hvordan vi best kan sikre at eierskapet til jord, skog og råvareressursene i bioøkonomien fortsatt fordeles på mange sjøleiende bønder, og at bonden får ta del i verdiskapningen.

Eiendomslovgivningen

Eiendomslovgivningen er en nødvendig forutsetning for lønnsomhet i norsk landbruk og fortsatt sjøleiende bønder. Lovgivningen er avgjørende for opprettholdelse og økning av matproduksjonen fra jordbruket. Norges Bondelag vil videreføre og styrke konsesjonsregelverket, slik at vi sikrer våre medlemmer et aktivt og lønnsomt eierskap til jorda og skogen. På kort sikt er det særlig viktig å følge opp Stortingets behandling av forslaget om å gjøre store endringer i konsesjonsloven.

Sikre rammevilkåra for norsk pelsdyrnæring

Regjeringa har varslet at de vil fremme en sak for Stortinget om norsk pelsdyrnæring. Norges Bondelag vil arbeide for at Stortinget vedtar å videreføre pelsdyrnæringa. Norges Bondelag vil jobbe for å styrke dyrevelferden i pelsdyrholdet.

Mattrygghet og dyrevelferd

Norges Bondelag jobber for produksjon av ren og sunn mat til forbruker. God helse og arbeidsevne hos bonden er viktig for å sikre et godt dyrehold. Arbeidet med å sikre et godt dyrehold og forebygge alvorlige dyrevernsaker og personlige tragedier er prioritert. Norges Bondelag vil jobbe for gode erstatningsordninger og forebygging av antibiotikaresistens.

Klimasmart og bærekraftig matproduksjon

I prosjektet «Klimarådgivning på gårdsnivå», er det nå avgjørende å få knyttet alle aktører i næringa tettere til arbeidet, etablere et verktøy for bedre beregninger av klimagasser på gårdsnivå, utdanne rådgivere og være klar til å starte opp rådgiving i løpet av 2017. I jordbruksoppgjøret 2016 ble det bestemt å opprette et utvalg som blant annet skal se på beregningsgrunnlaget for klimagasser i næringa. Norges Bondelag vil se dette arbeidet i tilknytning til prosjektet.

Norges Bondelag vil følge opp regjeringens ekspertutvalg for grønn konkurransekraft, og bidra til forståelse for hva vår næring representerer og rolle i grønn verdiskaping, samt potensialet framover. Norges Bondelag vil jobbe for at forslagene fra Grønn skattekommisjon på vårt område ikke blir fulgt opp av Regjeringen.

Norges Bondelag vil følge opp EUs arbeid med jordbruk i nytt klimarammeverk for 2030, og norske myndigheters arbeid med en felles klimaforpliktelse med EU.

Norges Bondelag vil jobbe for at det etableres en fondsordning med skattefordel til klimatiltak på gårdsnivå.

Bedre vilkår for investeringer

Det er store investeringsbehov knyttet til modernisering av driftsapparatet og sikre rekruttering av ungdom til næringa. Norsk matproduksjon skal øke, og næringa må utnytte markedsmulighetene. Dyrevelferden skal videreutvikles og bonden sikres en moderne arbeidsplass. Overgang til løsdrift i storfeholdet og klimatilpasninger i produksjon krever nye investeringer. Investeringsordninger må utformes slik at en opprettholder mangfoldet av bruk over hele landet, og sikrer at produksjonen er tilpasset areal- og ressursgrunnlaget. Norges Bondelag vil jobbe for en flerårig investeringspakke utenfor jordbruksavtalens rammer.

Kommunikasjon

Synliggjøre Bondelaget og bevege holdninger

Norges Bondelag må jobbe for å løfte landbruket som samfunnsområde i den offentlige debatten, og ta del i diskusjoner som omhandler sektorer som ligger nær oss (reiseliv, helse, næringsutvikling mv). Det innebærer også et arbeid med å få på aktuelle saker, og sette de i en sammenheng som gjør spørsmålet relevant for folk. Eksempler er eiendomsregelverket som kommer til behandling i Stortinget, tollvern og art.19-forhandlingene med EU, konkretisering av klimadebatten og tiltak for ikke-kvotepliktige sektorer. Vi må også løpende trekke fram tema og saker om produksjon av mat på norske ressurser som fenger forbruker.

Påvirke ny jordbruksmelding og Valg 2017

Kommunikasjonsarbeidet vil fokusere på budskapet om landbruk som verdivalg og verdiskaper, og vi skal fortsette å bygge en opinion som er mer opptatt av matproduksjon. Fram til jordbruksmeldinga kommer og gjennom Stortingsbehandlingen, skal kommunikasjonsarbeidet til Norges Bondelag bidra til å løfte oppmerksomheten om sentrale saker for jordbruket, og betydningen foreslåtte endringer vil ha for folk. Målet for arbeidet er å bidra til et krav fra grupper i opinionen om en politisk satsing på norsk landbruk.

Hele organisasjonsapparatet må bidra til å øke forståelsen blant politikerne og i opinionen for våre mål for hvordan maten skal produseres i framtida og hva landbruket bidrar med i stort. I arbeidet med jordbruksmelding og valg17 skal vi bruke kanaler og virkemidler tilpasset budskapet og hvem vi skal nå. Sosiale kanaler er en integrert del av kommunikasjons- og organisasjonsarbeidet. Det innebærer også et alliansearbeid med forbruker og andre interessenter og parter. Alle fylker skal utarbeide planer for politisk kontakt og den systematiske formidlingen av kunnskap og standpunkter om landbrukspolitikk til politiske miljøer.

Organisasjon

Styrke lokallaga og organisasjonsarbeidet

Lokallaga er grunnfjellet i organisasjonen vår. Aktive og velfungerende lokallag er en forutsetning for at Norges Bondelag skal kunne drive politisk påvirkning og annen aktivitet, og for at det skal være et sosialt og faglig fellesskap som er attraktive for medlemmene våre. I kommende arbeidsår vil spesielt ny jordbruksmelding og valget i 2017 kreve organisasjonsmessig stor oppmerksomhet, i tillegg til aksjonsberedskap i forbindelse med jordbruksforhandlingene. Opplæring og motivering av tillitsvalgte til innsats vil være vesentlig.

Organisasjonsmessig mobilisering i forhold til våre viktigste arbeidsoppgaver

Norges Bondelag har et meget godt organisasjonsapparat som er i stand til å skape engasjement, synlighet og oppmerksomhet for våre saker. Det må vurderes om organisasjonen skal mobiliseres til aktiviteter ut over politisk påvirkningsarbeid i forbindelse med ny jordbruksmelding, og i forkant av valget 2017. Det er mest aktuelt å mobilisere rundt jordbruksmeldinga mellom framleggelse og stortingsbehandling, noe som antakeligvis vil skje på ettervinteren/våren. Aktuelle tiltak må vurderes med hensyn til meldingas innhold og nærhet i tid til jordbruksforhandlingene.

«Tryggere sammen» sikrer bondens hverdag

Å få ned antall dødsfall og ulykker i landbruket og bidra til sikrere lokalsamfunn er ei prioritert oppgave for Norges Bondelag. Studieopplegget «Tryggere sammen» http://www.tryggeresammen.no er ferdigstilt, og klart til å tas i bruk i organisasjonen etter pilotfasen våren 2016. Høsten 2016 vil det være en prioritert oppgave å få lokallaga til å ta kursopplegget i bruk. Dette vil kreve at fylkeslaga er aktive i å markedsføre «Tryggere sammen» mot lokallaga.